

# Bagazine

#Nieuwseditie4

vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten  
februari 2021

- ▶ 5 vragen over ethiek in de vernieuwde BA 2
- ▶ De BA volgen in tijden van corona 6
- ▶ Klaar voor de praktijk 10
- ▶ Advocaat-stagiairs van nu: cohort maart 2021 14
- ▶ Subsidieregeling en colofon 18



# 5 vragen over ethiek in de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten



Als advocaat moet je niet alleen deskundig zijn, maar ook integer, partijdig, onafhankelijk – en je moet vertrouwelijk met gegevens omgaan. Ethisch besef is de kern van het advocaat-zijn. Het spreekt dan ook voor zich dat ethiek een grote rol speelt in de opleiding van een advocaat. Wat kunnen advocaat-stagiairs verwachten? Vijf vragen over beroepsethiek in de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten aan de hoofddocenten Ethiek en geïntegreerde vaardigheden, Hein Karskens en Emilie van Rijckevorsel-Teeuwen.

Hein Karskens is advocaat bij Bos en Lommer Advocaten en tuchtrechter. Emilie van Rijckevorsel-Teeuwen is advocaat bij Van Rijckevorsel Mencke en ook tuchtrechter.

### **1. Waarom is er in de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten zoveel aandacht voor beroepsethiek?**

Advocaten krijgen in hun dagelijkse praktijk doorlopend te maken met ethische dilemma's. De NOvA wil het nadenken over integriteit bevorderen. Door veel aandacht aan ethiek

te besteden in de beroepsopleiding wordt daar meteen een stevige basis voor gelegd. De opleiding begint met het vak Ethiek, met aandacht voor de rol van de advocaat in de rechtsstaat, regelgeving, kernwaarden, gedragsregels en weerbaarheid. In het tweede jaar komen expliciet beroepsattitude, integriteit en morele oordeelsvorming aan de orde. Ook in het vaardigheden- en cognitieve onderwijs zit ethiek verweven, met de bedoeling deze onderdelen telkens in de professionele ethiekomgeving te plaatsen. Dit heeft alles te maken met het grote vertrouwen dat er in advocaten wordt gesteld: in hun deskundigheid om het belang van de cliënt te vertegenwoordigen en het integer uitoefenen van hun beroep, ook financieel. Dat vertrouwen in de beroepsgroep gaat ook over het omgaan met privileges, zoals geheimhouding.

### **2. Wat leren advocaat-stagiairs over beroepsethiek?**

Beroepsethiek legt de basis voor een beroepsattitude en geeft de grondslag voor juiste afwegingen en keuzes bij dilemma's. Dat is belangrijk. Niet alleen voor de cliënt, maar ook voor de samenleving. Aan de hand van dilemma's wordt advocaat-stagiairs geleerd hun ethisch kompas te ontwikkelen. We introduceren praktijkvoorbeelden, bijvoorbeeld: mag je tegen een ex-client van jouw advocatenkantoor optreden? En stel dat je patroon zegt dat het toch mag, maar jij weet dat het niet zo is, wat doe je dan? Advocaat-stagiairs leren de 29 gedragsregels voor advocaten kennen en toepasselijke normen uit de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft), maar ze worden bovendien aan het denken gezet over de vraag wat voor advocaat



zij willen zijn. Er is bijvoorbeeld geen gedragsregel over het optreden voor familieleden, maar met je ethisch besef als advocaat kun je zelf concluderen dat het niet wenselijk is om je moeder te vertegenwoordigen. Zo leren advocaat-stagiairs te leven naar de kernwaarden die zijn vastgelegd in de Advocatenwet: een advocaat is onafhankelijk, partijdig, deskundig, integer en gaat vertrouwelijk om met elke zaak.

### **3. Hoe worden dilemma's besproken in de opleiding?**

Wij laten de advocaat-stagiairs zoveel mogelijk met elkaar in gesprek gaan over dilemma's. Dat gebeurt in een veilige, vertrouwde omgeving. Iedereen herkent situaties waarin je twijfelt of alles volgens de regels gebeurt, maar je moet het durven bespreken. We behandelen veel dilemma's: deels uit onze ervaring als tuchtrechter en advocaat en deels fictief. Door deze met elkaar te bespreken, krijg je er steeds meer gevoel voor om de 'red flags' te identificeren: situaties waarin je ethisch besef als advocaat op de proef wordt gesteld. Advocaat-stagiairs leren dilemma's te identificeren, alle keuzemogelijkheden te herkennen en te bepalen wat zij in dat geval doen en waarom.

**Advocaat-stagiairs worden  
aan het denken gezet over de vraag  
wat voor advocaat zij willen zijn**



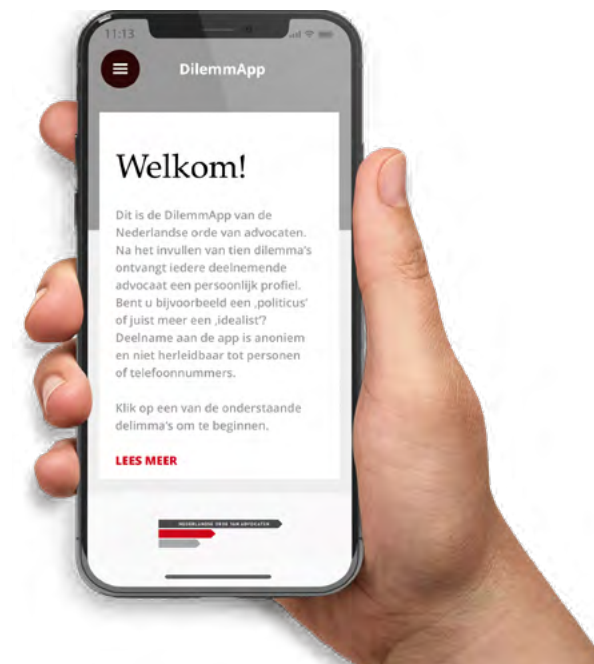
## 5 vragen over ethiek

### 4. Hoe kun je ethisch besef toetsen?

Allereerst ontwikkel je besef van professionele ethiek in de praktijk, met behulp van je kantoor en meer in het bijzonder van je patroon. Dat is weliswaar geen formele toets, maar die omgeving is bepalend voor je ontwikkeling en ook voor de vraag of je voldoet aan de professionele maatstaven die de beroepsgroep zich heeft opgelegd. Daarnaast is er natuurlijk de formele toets: de summatieve toets waarin de kennis en het begrip van het gedragsrecht en tuchtrecht wordt getoetst. Tot slot maakt het vak ethiek ook onderdeel uit van de toetsen, de twee integratieve dagen. Ook daar komt het besef van de beroepsattitude en beroepsethiek aan de orde.

### 5. Wat is de DilemmApp?

De DilemmApp van de NOvA is een handig en laagdrempelig instrument om beroepsethiek op een speelse en inspirerende wijze onder de aandacht van de balie te brengen. Met de app wil de NOvA de discussie over dilemma's binnen de advocatuur bevorderen en het ethisch bewustzijn vergroten. Iedere twee weken ontvangen deelnemende advocaten in de app een nieuw dilemma, waarbij een afweging wordt gemaakt tussen tegenstrijdige belangen. Al bij het begin van het onderdeel Ethiek vragen we advocaat-stagiairs om deze app te downloaden. Zo krijgen zij ook buiten de opleiding dilemma's voorgesteld. Hoe meer je nadenkt over dilemma's en je keuzes met anderen bespreekt, hoe meer je gaat inzien dat er voor allerlei keuzes iets te zeggen is. Je wordt kritisch op jezelf, je cliënt en je kantoorgenoten. Dat is belangrijk voor je ethisch kompas als advocaat.



### 'DilemmApp helpt je je morele en ethische kompas te ijken'

Frans Knüppe, algemeen deken NOvA: "Dankzij de app kan je je verplaatsen in uiteenlopende situaties. Een extra element is dat je kan zien hoe anderen reageren. Ben ik de *odd one out* of past mijn denkwijze bij wat anderen vinden? We hebben het vaak over een moreel en ethisch kompas. De DilemmApp helpt je dat kompas te ijken." Deelname aan de app is anoniem, niet herleidbaar tot personen/telefoonnummers en kosteloos. Kijk voor meer informatie op [www.advocatenorde.nl/dilemmapp](http://www.advocatenorde.nl/dilemmapp)



# De Beroepsopleiding Advocaten volgen in tijden van corona

Inmiddels hebben docenten en advocaat-stagiairs bijna een jaar ervaring opgedaan met onderwijs op afstand. Hoewel er niets gaat boven fysiek contact, heeft de Beroepsopleiding Advocaten goede alternatieven gevonden om het onderwijs door te laten gaan. Hoe ervaren advocaat-stagiairs deze periode? En hoe ziet de start eruit voor de advocaat-stagiairs die in maart aan de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten beginnen?

De advocaat-stagiairs die in het afgelopen jaar begonnen aan de Beroepsopleiding Advocaten (BA), hebben veel digitaal onderwijs gevolgd. Sinds maart 2020 hebben de docenten training gekregen in het geven van online onderwijs en hun fysieke lessen omgevormd. Gelukkig maakte de BA al gebruik van *blended learning*: een combinatie van digitaal onderwijs in de digitale leeromgeving (de DLO) en contactonderwijs tijdens de opleidingsdagen. Een deel van het digitale onderwijs stond dus al, en is verder uitgebreid. Door te schuiven met onderwijsonderdelen in het rooster en sommige onderdelen te combineren, konden de advocaat-stagiairs door met hun opleiding en liepen ze geen vertraging op.

### **Virtual classrooms, kennisclips en podcasts**

Nieuw in de DLO zijn de virtual classrooms, waarin de advocaat-stagiairs plenair starten met hun trainer of docent en hun vaste opleidingsgroep. Ze werken in groepjes verder tijdens zogeheten break-outsessies. Daarin kunnen ze specifieke vaardigheden oefenen en kennis en ervaring delen. Voor sommige vakken is er een online forum waar advocaat-stagiairs na afloop vragen kunnen stellen aan de docent. Ook zijn de onderwijsactiviteiten in de DLO verrijkt met onder andere kennisclips en podcasts. In een kennisclip wordt de stof gevisualiseerd met een PowerPointpresentatie waarbij een gespecialiseerde trainer of docent een toelichting geeft. Dat geldt ook voor de podcasts, maar dan zonder beeld. Kennisclips en podcasts worden door de advocaat-stagiairs in de evaluaties goed gewaardeerd.

### **Advocaat-stagiair en patroon**

De evaluatie- en eindgesprekken van de Beroepsopleiding Advocaten vonden de afgelopen periode uiteraard digitaal plaats. Opvallend daarbij was dat de patroon vaker deelnam aan het gesprek dan voorheen. Een positief effect. Tegelijkertijd zijn er ook zorgen over de begeleiding van advocaat-stagiairs in coronatijd, vertelt Simone van der Aart, voorzitter van de Jonge Balie Noord-Holland: “Wij hebben samen met de lokale orde een enquête uitgevoerd onder advocaat-stagiairs. De meerderheid geeft aan dat hun patroon goed bereikbaar is, maar ook dat ze het lastiger vinden om te sparren, even bij iemand binnen te lopen. Ze missen het informele, laagdrempelige contact met de patroon en andere collega's bij het koffie-apparaat. Advocaat-stagiairs in deze tijd voelen veel verantwoordelijkheid en nemen deze ook.

## De BA volgen in tijden van corona

Kwesties die ze voorheen zouden bespreken met een patroon of collega, lossen ze nu zelf op.”

### **Gemis van informeel gesprek**

Wat advocaat-stagiairs missen nu het onderwijs digitaal plaatsvindt, is het persoonlijke contact met docenten en vooral mede-stagiairs. En simpelweg het fysiek op een andere plek zijn, weg van hun werkplek. Coen van Schaijk, portefeuillehouder Opleidingen bij de Stichting Jonge Balie Nederland: “Je bent nu niet weg uit je digitale kantooromgeving. Het is moeilijker om het werk los te laten. Een advocaat-stagiair zei: je moet wel een ijzeren discipline hebben om tijdens het onderwijs niet je werkmail te bekijken. Daarnaast vervallen er door corona veel gelegenheden om andere advocaat-stagiairs informeel te spreken, saamhorigheid te ervaren en zonder drempel je ervaringen, twijfels en zorgen te delen.” De Jonge Balie Noord-Holland en de SJBN roepen patronen op om advocaat-stagiairs proactief in de gaten te houden. “Houd vinger aan de pols, vooral nu.”

### **Telebingo**

Voor advocaat-stagiairs die in maart en september 2020 zijn gestart met de BA, is de NOVA met een Telebingo-actie gestart. Op verschillende dagen ontvangt iedere advocaat-stagiair die zich hiervoor heeft ingeschreven een e-mail met telefoonnummer van een collega-stagiair die hij/zij op een bepaald tijdstip moet bellen, of vice versa. Dit moet zorgen voor verrassende en inspirerende gesprekken, als welkome aanvulling op de online studietijd. Uit beide cohorten doen tientallen stagiairs mee. Daarnaast organiseert de NOVA, zodra het kan gezien de coronasituatie, een juridische wandeling door Den Haag.

### **Zoek vooral het contact**

In gesprekken met advocaat-stagiairs die bijna gaan beginnen, merken Van Schaijk en Van der Aart wel dat zij heel enthousiast zijn en weten waar ze aan beginnen. “Voor dit cohort wordt online onderwijs het startpunt. Maar de stage duurt drie jaar en binnen die tijd komt er vast een moment waarop ze hun collega-stagiairs wel fysiek kunnen zien en hun onderlinge band verder zullen versterken. Tot die tijd is het belangrijk om zoveel mogelijk te peilen hoe advocaat-stagiairs de vernieuwde BA ervaren. In de DLO krijgen ze na elke opleidingsdag een evaluatieformulier. Samen met de lokale ordes willen we blijven volgen hoe het met deze advocaat-stagiairs gaat.” Van Schaijk en Van der Aart raden advocaat-stagiairs aan om vooral contact te zoeken: “Houd twijfels niet voor jezelf, bespreek ze! Met een collega, je opleidingsmentor van de BA, je lokale Jonge Balie: het maakt niet uit met wie, maar blijf er niet mee rondlopen!”



## De BA volgen in tijden van corona

### De start van de vernieuwde BA

Op 2 maart 2021 zal 's middags de plenaire opening van de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten plaatsvinden via Zoom. Deze middag vormt het eerste deel van Ethiek-module 1: Introductie in de advocatuur. Dit zal eruitzien als een televisieproductie met aansprekende gasten uit de advocatuur die ingaan op het gedragsrecht, een panel, en sprekers die uit de doeken doen hoe de opleiding eruit zal zien. Op de achtergrond zijn alle deelnemers zichtbaar via hun webcam, net als bij een Zoom-meeting. Vanaf thuis beantwoorden deelnemers stellingen, waarvan de resultaten vervolgens worden besproken in de uitzending. Op een later moment volgt een tweede opleidingsdag voor deze module, waarbij advocaatstagiairs elkaar online in een kleinere groep treffen. Ze leren elkaar dan beter kennen en gaan in break-outsessies in kleine groepjes aan het werk. Vanaf dat moment volgt men de opleiding met de vaste opleidingsgroep. Verwacht wordt dat deze groepen al snel hechter worden en veel onderling contact zullen hebben.

Dit artikel kwam tot stand met medewerking van Coen van Schaijk, portefeuillehouder Opleidingen bij de Stichting Jonge Balie Nederland, en Simone van der Aart, voorzitter van de Jonge Balie Noord-Holland.





# Klaar voor de praktijk

Het centrale deel van de Beroepsopleiding Advocaten is voor iedereen gelijk. Het decentrale deel kunnen advocaat-stagiairs volgen bij de LFS, De Brauw of de UO. In deze serie laten we zien hoe de drie partijen de vernieuwde beroepsopleiding invullen. Deze keer: de UO.

# ‘Wat wil jij leren?’

## High Impact Learning in het decentrale deel van de BA



Werner Tjisse Claase



Elodie Carmiggelt

Onderwijs dat aansluit bij de gehele balie. Waarin elke advocaat-stagiair zijn of haar praktijk herkent, gedreven leert en groeit als advocaat. Die ambitie maakt de Uitvoeringsorganisatie (UO)<sup>1</sup> waar in het decentrale deel van de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten. De UO is uitvoerder van de Beroepsopleiding Advocaten namens de NOvA. Managers Beroepsopleiding Advocaten Werner Tjisse Claase en Elodie Carmiggelt vertellen hoe advocaat-stagiairs worden uitgedaagd met High Impact Learning<sup>2</sup> toegepast in hun eigen praktijk.

<sup>1</sup> CPO en Dialogue vormen samen de Uitvoeringsorganisatie.

<sup>2</sup> Het doel van High Impact Learning that Lasts (HILL-methode) is de impact van het geleerde te vergroten en de toepasbaarheid in de praktijk te waarborgen.



Met praktijkgericht leren, blended learning (online en offline) en personalized learning als pijlers is het decentrale deel van de [vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten](#) enorm motiverend ingericht. Advocaat-stagiairs nemen kennis tot zich in de digitale leeromgeving (DLO) en doen diagnostische toetsen om te controleren of ze deze kennis beheersen. Via de DLO geven ze door wat ze willen leren, uitzoeken en toepassen: kortom, hoe zij de kennis in praktijk willen brengen. De docenten formuleren op basis daarvan opdrachten waarin vaardigheden getraind worden, juridische kennis wordt toegepast en ethische kwesties om de hoek komen kijken. In subgroepen gaan advocaat-stagiairs ieder met een onderdeel aan de slag. Met checklists en observatielijsten geven ze elkaar feedback. Vervolgens komen alle groepen bij elkaar om te bespreken waarmee zij hebben geworsteld en wat zij hebben geleerd.

### **Duo-docentschap**

Docenten en (advocaat-)trainers staan er niet alleen voor: bij elk onderdeel staan ze samen voor de groep en in elk geval één van beiden is ook advocaat. Dit duo-docentschap maakt het makkelijker om integratie tussen kennis,

vaardigheden en ethiek tot stand te brengen. Daarnaast wordt het onderwijs er dynamischer van. Bij de docenten, die allen een opleiding High Impact Learning hebben gedaan, brengt de nieuwe opzet van de opleiding grote bevoegenheid teweeg. Ze zijn erg gemotiveerd om advocaat-stagiairs realistische praktijksituaties te laten ervaren en hen zelf te laten ontdekken hoe je zaken aanpakt.

### **Baliebreed**

De uitdaging voor de UO is om een opleiding aan te bieden waarin elke advocaat zijn praktijk herkent. In de vernieuwde opzet kiezen advocaat-stagiairs in hun eerste jaar een hoofdpraktijk (publiek-, privaat- of strafrecht), en in het tweede jaar een leerpraktijk die aansluit bij de hoofdpraktijk (zie curriculum). Tijdens deze leerpraktijk doorlopen ze een of meer casussen, die door de docenten zoveel mogelijk worden toegespitst op hun praktijksituatie. Er is veel kruisbestuiving tussen docenten van hoofd- en leerpraktijken. Bij elk onderdeel bepalen zij wat een goede volgorde is om de vaardigheden te trainen, bijvoorbeeld schriftelijke vaardigheden op het moment dat in de gekozen hoofdpraktijk een

zaak wordt behandeld waarvoor je een processtuk moet schrijven.

### **Advocaat-zijn**

Wie de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten van de NOvA straks afrondt, heeft volop kunnen oefenen, uitproberen en bijschaven als het gaat om de knowhow van een advocaat. Het herkennen van de vraag achter de vraag van de cliënt, bijvoorbeeld. Maar ook ondernemerschap en digitale vaardigheden. Bovendien ontwikkelen zij een professioneel ethisch besef. Qua inhoud is de opleiding specialistischer geworden. De leerpraktijk die je kiest, beheers je niet alleen; je hebt hem doorleefd.

### **Blijven ontwikkelen**

Aan het aantal aanmeldingen te zien, ruim 500, spreekt de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten de hele balie aan. De UO blijft de opleiding in opdracht van de NOvA doorontwikkelen en feedback vragen aan advocaat-stagiairs, patroons, stakeholders en de markt. Het uitgangspunt is een flexibele, wendbare en toekomstgerichte opleiding die blijft aansluiten op de praktijk.

## Klaar voor de praktijk

Jaar 1		Contact- onderwijs	E-learning
<b>Ethiek</b>	• Module 1: Introductie in de advocatuur (Woudschoten)	5	2
	• Module 2: Communicatieve vaardigheden	3	2
	• Module 3: Verdieping ethiek en financiële integriteit	2	4
	• Toets Ethiek	1	4
<b>Vaardigheden</b>	• Module 1: (Digitaal) procederen en presenteren	2	1
	• Module 2: Mediation/ADR	1	1
	• Module 3: Onderhandelen	1	1
	• Module 4: Dag op de rechtbank	2	2
<b>Hoofdpraktijken</b>	• Hoofdpraktijk Privaatrecht, hoofdpraktijk Bestuursrecht of hoofdpraktijk Strafrecht	8	10
	Onderdeel van elke hoofdpraktijk maakt uit:		
	• Schriftelijke vaardigheden	2	1
	• Digitale vaardigheden	0	4
	• Procederen en presenteren (verdieping)	1	1
<b>Integratieve dag 1</b>	• Zitting (toetsmoment)	1	1
<b>Totaal aantal dagdelen</b>		<b>29</b>	<b>34</b>

-  Centraal deel
-  Decentraal deel

Jaar 2		Contact- onderwijs	E-learning
<b>Ethiek</b>	• Module 4: Morele oordeelsvorming	2	4
<b>Leerpraktijken</b>	Keuze afhankelijk van hoofdpraktijk:	8	12
	• Hoofdpraktijk Privaatrecht: Aansprakelijkheid en verzekering, Arbeidsrecht en socialezekerheidsrecht, Familierecht en erfrecht, Financiering, zekerheden en insolventie of Ondernemingsrecht		
	• Hoofdpraktijk Bestuursrecht: Migratierecht of Omgevingsrecht		
	• Hoofdpraktijk Strafrecht: Strafrecht		
	Onderdeel van elke leerpraktijk maakt uit:		
	• Communicatie en onderhandelen	2	2
	• Opstellen contracten	2	1
<b>Ondernemerschap</b>		1	2
<b>Jaarrekening-lezen</b>		2	1
<b>Integratieve dag 2</b>	• Praktijksimulatie (toetsmoment)	1	1
<b>Totaal aantal dagdelen</b>		<b>18</b>	<b>23</b>



# Advocaat-stagiairs van nu: cohort maart 2021

Wat leeft er bij de advocaat-stagiairs die op het punt staan aan de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten te beginnen? Advocaat-stagiairs van twee verschillende praktijken vertellen over hun verwachtingen en ambities.



A black and white portrait of Zora Zoetmulder, a young woman with long, wavy hair, smiling warmly. The image is partially overlaid with a red geometric shape in the bottom right corner.

**‘Het was altijd al  
mijn droom advocaat  
te worden’**

Zora Zoetmulder

**Zora Zoetmulder (27) is advocaat-stagiair bij Guido de Wit advocaten in Alkmaar. Ze rondde afgelopen zomer haar master Arbeidsrecht af en begon in november bij dit kantoor als juridisch medewerker. Zora start 2 maart met de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten.**

**Waarom ga je de Beroepsopleiding Advocaten doen?**

“Het is altijd al mijn droom geweest om advocaat te worden, omdat ik bewondering heb voor de manier waarop advocaten zich uitdrukken. Ik was geïntrigeerd door het eloquente taalgebruik van juristen, zoals Jort Kelder. Tijdens mijn rechtenstudie groeide mijn interesse in arbeids- en ondernemingsrecht. Door de bijbaantjes die ik heb gehad tijdens mijn studie heb ik meer affiniteit gekregen met de ins en outs van ondernemen.”

### Waarop verheug jij je in de opleiding?

“Beroepsethiek lijkt me heel erg leuk. De combinatie leren en praktijk, daar kijk ik ook naar uit. Daardoor krijg ik meer zicht op het vak, hoe dingen aan te vliegen. Oefenen met situaties die zich in de praktijk kunnen voordoen, bijvoorbeeld. Daarnaast heb ik vooral zin om heel veel kennis op te doen. Ik heb net de basistest gedaan en ben blij dat je na afloop een lijstje krijgt van subonderdelen waarop je nog wat kennis moet bijspijkeren. Zo weet ik welke boeken ik nog eens moet openslaan.”

### Wat lijkt je moeilijk?

“In algemene zin lijkt de combinatie van opleiding en werk me soms moeilijk. Met name als het wat drukker wordt. Gelukkig werk ik bij een kantoor met een toegankelijke bedrijfscultuur en heb ik goed contact met mijn patroon. Wat me ook pittig lijkt in de opleiding, is het onderdeel jaarrekening lezen. Het sociale aspect is nu minder, maar het heeft ook voordelen. Je hebt geen reistijd. Ik kijk er vooral erg naar uit!”

### Wat is je ambitie?

“Ik wil een goede advocaat worden. Het mooie aan de advocatuur lijkt me dat je zoveel diverse mensen ontmoet, ook mensen waar je anders minder snel mee in aanraking komt. Ik zou ook nog wel meer grip willen krijgen op de psychologie van mensen, meer mensenkennis willen ontwikkelen. Daarnaast heb ik een grote passie voor taal. Dit werk draagt daaraan bij. Ik wil ooit nog een boek uitgeven. Kortom, aan ambitie geen gebrek!”

**Jan Bakker (27) werkt bij Pels Rijcken in Den Haag. Hij was al werkstudent bij dit kantoor, rondde afgelopen zomer zijn master Staats- en Bestuursrecht af en begon in november 2020 als advocaat-stagiair. Jan start 2 maart 2021 met de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten.**

### Waarom ga je de Beroepsopleiding Advocaten doen?

“Toen ik studeerde, heb ik me breed georiënteerd. Je kunt met een rechtenstudie zoveel kanten op. Toch kwam ik steeds terug bij de advocatuur, daar voelde ik mij het beste op mijn plek. De Beroepsopleiding Advocaten sluit daarop aan. Het is een unieke mogelijkheid om je het beroep van advocaat eigen te maken. Ik kijk ernaar uit om mij te specialiseren in het bouw- en aanbestedingsrecht en hoop het beroep van advocaat lang te mogen uitoefenen.”

### Waarop verheug jij je in de opleiding?

“Het allerleukste lijkt me om de opgedane kennis direct toe te passen in mijn dagelijkse werkzaamheden. Het lijkt mij interessant om bewust bezig te zijn met het beroep van advocaat en daarbij ook te kijken naar bijvoorbeeld de rol die advocaten vervullen in de rechtsstaat. Daarnaast kijk ik ernaar uit om in werkgroepen met andere advocaat-stagiairs een ‘klasje’ te vormen en ervaringen te delen.”



### Wat lijkt je moeilijk?

“Omgaan met ethische dilemma’s lijkt me een uitdaging, maar ook razend interessant. Daarnaast lijkt het me, vooral in het begin, qua tijdsindeling wel even wennen. Ik ben benieuwd hoe intensief het daadwerkelijk is om werk en opleiding te combineren.”

### Hoe kijk je aan tegen het volgen van onderwijs op afstand door de coronamaatregelen?

“Natuurlijk vind ik het jammer dat de opleiding op afstand begint, want in een fysieke omgeving heb je toch een andere dynamiek. Maar aan de andere kant weet ik niet beter. Ik werk al bijna een jaar vanuit huis. Daardoor ben ik gewend om gewoon te bellen met iedereen. Bellen is het nieuwe kletsmoment geworden. Vanuit Pels Rijcken beginnen er nog zes advocaat-stagiairs aan de Beroepsopleiding Advocaten. Met elkaar hebben we al veel digitale koffiemomenten gehad.”



**‘Bellen is het nieuwe kletsmoment geworden’**

Jan Bakker



# Subsidieregeling beroepsopleiding sociaal advocaten

Eind 2020 startte de Raad voor Rechtsbijstand, op initiatief van de NOvA, met de subsidieregeling beroepsopleiding sociaal advocaten. Na de eerste subsidieronde voor advocaat-stagiairs die in maart starten met de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten, kunnen sociaal advocatenkantoren nu ook subsidie voor het tweede cohort in september 2021 aanvragen. In de tweede ronde kunnen nog ongeveer 75 aanvragen van sociaal advocatenkantoren gehonoreerd worden. Kijk op de website van de Raad voor Rechtsbijstand voor de [belangrijkste voorwaarden](#) om voor de subsidie in aanmerking te komen en het [aanvraagformulier](#).

## Vooruitblik editie 5

In de volgende editie van het BAGazine gaan we in op de eerste ervaringen van advocaat-stagiairs en docenten/trainers met de vernieuwde beroepsopleiding. Daarnaast zal er aandacht zijn voor de nieuwe onderdelen Digitale Vaardigheden en Ondernemerschapsvaardigheden. Ook blikken we terug op de online patroonsbijeenkomst die op 11 maart zal plaatsvinden.

Heeft u suggesties voor onderwerpen waarin u geïnteresseerd bent? Maakt u deze dan kenbaar aan onze redactie via Marit Godijn, [m.godijn@advocatenorde.nl](mailto:m.godijn@advocatenorde.nl) of 070 - 335 35 35.



BAGazine, nieuwseditie vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten  
Copyright © 2021

Dit is een uitgave van de Nederlandse orde van advocaten. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt in drukwerk, fotokopie, digitaal of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Redactie: NOvA en Van Hulzen Communicatie  
Vormgeving en tekst: Van Hulzen Communicatie  
Fotografie: Werner Tjisse Claase en Elodie Carmiggelt door Gerhard van Roon, Jan Bakker door Michael Graste en Zora Zoetmulder door Stef Nagel.  
Overige beelden: privé-fotografie en stockfotografie.



[www.advocatenorde.nl/vernieuwdeberoepsopleiding](http://www.advocatenorde.nl/vernieuwdeberoepsopleiding)



[www.beroepsopleidingadvocaten.nl](http://www.beroepsopleidingadvocaten.nl)



Vorige edities gemist? Lees deze hier: ►